

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 30. juni 2023
(OR. en)

11157/23

ECOFIN 681
UEM 215
SOC 506
EMPL 357
COMPET 701
ENV 780
EDUC 293
RECH 325
ENER 416
JAI 928
GENDER 157
ANTIDISCRIM 151
JEUN 195
SAN 432

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanters Komité/Rådet
Tidl. dok. nr.:	9851/1/23 REV 1
Komm. dok. nr.:	COM(2023) 625 final
Vedr.:	RÅDETS HENSTILLING om Slovakiets nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2023

Hermed følger til delegationerne ovennævnte udkast til Rådets henstilling som drøftet af Rådet og Det Europæiske Råd på grundlag af Kommissionens henstilling COM(2023) 625 final.

RÅDETS HENSTILLING

af ...

om Slovakiets nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer², særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,
som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,
som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,
som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,
som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og
som tager følgende i betragtning:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241³, der oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten ("faciliteten"), trådte i kraft den 19. februar 2021. Faciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager faciliteten til den økonomiske og inklusive genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige og væksthæmende reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for rammerne af faciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

- (2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023, som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023, som er centreret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Slovakiet blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Slovakiets udkast til budgetplan for 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet og et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023, der analyserer gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet⁴ ("henstillingen om euroområdet fra 2023") den 16. maj 2023 og den fælles rapport om beskæftigelsen den 13. marts 2023.
- (3) Selv om Unionens økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. Unionen står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge Unionens konkurrenceevne og produktivitet.

⁴ Rådets henstilling af 16. maj 2023 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C 180 af 23.5.2023, s. 1).

- (4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen "En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder" ("industriplanen for den grønne pagt"). Målet med industriplanen for den grønne pagt er at øge konkurrenceevnen for Unionens nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har også til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge Unionens produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå Unionens ambitiøse klimamål, og at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Industriplanen for den grønne pagt er baseret på fire søjler: forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen en yderligere meddelelse med titlen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030", der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en væksthæmmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter, der har til formål aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på Unionens og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.
- (5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af faciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

- (6) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435⁵ ("REPowerEU-forordningen"), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringsskapaciteten og energieffektiviteten. REPowerEU-forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. Disse reformer og investeringer vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for Unionens nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

- (7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024 ("meddelelsen af 8. marts 2023"). Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde, og opfordrede medlemsstaterne til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer for 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at traktatens referenceværdi på 3 % af bruttonationalproduktet (BNP) overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede også medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i højere grad målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen anførte, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres. De finanspolitiske henstillinger ville desuden som foreslået i Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU blive formuleret på grundlag af de primære nettoudgifter. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat beskytter nationalt finansierede investeringer og sørger for at anvende midlerne fra faciliteten og andre EU-midler effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

(8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i Unionen.

Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. I sine forslag sigter Kommissionen mod at øge nationalt ejerskab, forenkle rammen og i højere grad fokusere på den mellemlange bane, i kombination med en stærkere og mere sammenhængende håndhævelse. Ifølge Rådets konklusioner, der blev vedtaget den 14. marts 2023 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU, er det hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.

- (9) Den 29. april 2021 indgav Slovakiet sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til nævnte forordning. Den 13. juli 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Slovakiets genopretnings- og resiliensplan⁶. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har vedtaget en afgørelse om, at Slovakiet på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet. Den 26. april 2023 indgav Slovakiet en ændret national genopretnings- og resiliensplan, herunder et REPowerEU-kapitel, til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 21c i forordning (EU) 2021/241. Den ændrede genopretnings- og resiliensplan tager også hensyn til det ajourførte maksimale finansielle bidrag i overensstemmelse med artikel 18, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 og omfatter en begrundet anmodning til Kommissionen om at ændre Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021 i overensstemmelse med artikel 21, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241, fordi Slovakiet anså det for delvist umuligt at gennemføre genopretnings- og resiliensplanen på grund af objektive omstændigheder.

⁶ ST 10156/2021 INIT; ST 10156/2021 ADD 1; ST 10156/2021 COR 1.

- (10) Den 27. april 2023 forelagde Slovakiet sit nationale reformprogram for 2023 og den 27. april 2023 sit stabilitetsprogram for 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram for 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Slovakiets halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Slovakiet 2023. Heri foretages der en vurdering af Slovakiets fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Slovakiets gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til de udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Slovakiets fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

- (12) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Slovakiet i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011 og offentliggjort resultatet heraf den 24. maj 2023. Kommissionen konkluderede, at Slovakiet ikke er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig sårbarhederne med hensyn til konkurrenceevne, boliger, husholdningsskuld og betalingsbalancen over for udlandet er steget, men virker generelt til at være begrænsede i den nærmeste fremtid og forventes at blive mindre, efterhånden som de økonomiske forhold normaliseres. Økonomien blev hårdt ramt af energiprischocket med en kraftig stigning i inflationen. Væksten i kerneinflationen og enhedslønomkostningerne ligger et godt stykke over gennemsnittet i euroområdet. Selv om de forventes at normalisere sig, er der risiko for, at det kan tage tid for presset på omkostningskonkurrenceevnen at aftage, og at den stærke indenlandske efterspørgsel fortsat vil lægge pres på de eksterne poster. De løbende poster forværredes markant i 2022 som følge af højere energiimportpriser og markante fald i nettoeksporten af andre varer end energi. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster forventes at blive en smule bedre, men at forblive stort i 2023 og 2024 trods de faldende energipriser. Ikke desto mindre vurderes det, at risiciene for den eksterne holdbarhed er begrænsede på kort sigt. De offentlige underskud forventes at være betydelige i år og næste år og at blive korrigeret fra 2024. Boligpriserne lader til at være en smule overvurderede efter flere års markant vækst. Denne fandt sted sideløbende med en høj låntagning, som nu er ved at aftage, og en kraftig stigning i husholdningsskulden, hvilket samlet set udgør en vis risiko for den finansielle stabilitet. Banksektoren er dog stadig velkapitaliseret, yderst rentabel og har lave misligholdte lån. Der er behov for en fortsat indsats for at afhjælpe Slovakiets økonomiske sårbarhed. Navnlig bør den uforholdsmæssigt store efterspørgsel udlignes for at støtte korrektionen af underskuddet på betalingsbalancens løbende poster og kerneinflationsspændet i forhold til resten af euroområdet. Dette kan opnås ved at sikre en passende finanspolitisk konsolidering og ved hjælp af foranstaltninger til håndtering af husholdningsskulden, samtidig med at prisoverkommelighed med hensyn til boliger opretholdes gennem ejendomsbeskatning og foranstaltninger til støtte for boligudbuddet.

- (13) Ifølge data valideret af Eurostat faldt Slovakiets offentlige underskud fra 5,4 % af BNP i 2021 til 2,0 % i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 61,0 % af BNP ved udgangen af 2021 til 57,8 % ved udgangen af 2022. Den 24. maj 2023 udsendte Kommissionen en rapport i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3. I rapporten redegøres der for budgetsituationen i Slovakiet, eftersom landets offentlige underskud forventes at overstige 3 % af BNP i 2023. I rapporten blev det konkluderet, at underskudskriteriet ikke var opfyldt. Kommissionen foreslog i overensstemmelse med sin meddelelse af 8. marts 2023 ikke at indlede nye procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i foråret 2023. Kommissionen påpegede efterfølgende, at den vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023. Slovakiet bør tage hensyn til dette ved gennemførelsen af sit budget for 2023 og ved udarbejdelsen af udkastet til budgetplan for 2024.

- (14) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede disse finanspolitiske udgiftsforøgende foranstaltninger ydelser til de husholdninger, der er mest eksponeret for høj inflation, en éngangsforhøjelse af børnetilskuddet, en éngangsbetaling af den "14. pension", en éngangsbonus til alle ansatte i den offentlige sektor og et loft over el- og gaspriser for uregulerede virksomheder. Omkostningerne ved disse foranstaltninger blev delvis opvejet af nye afgifter på energiproducenters og -leverandørers ekstraordinære fortjeneste, nemlig solidaritetsbidraget, der er ydet i henhold til Rådets forordning (EU) 2022/1854⁷. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse foranstaltninger til 0,2 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetomkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger til midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen til 0,8 % af BNP i 2022 fra 3,2 % i 2021.
- (15) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Slovakiet i 2022⁸ fastholdt en understøttende finanspolitisk kurs, som omfattede finanseffekten fra faciliteten, og opretholdt nationalt finansierede investeringer.

⁷ Rådets forordning (EU) 2022/1854 af 6. oktober 2022 om et nødindgreb for at imødegå høje energipriser (EUT L 261 I af 7.10.2022, s. 1).

⁸ Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Slovakiets konvergensprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 121).

(16) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs⁹ i 2022 kontraktiv svarende til 1,3 % af BNP, hvilket var passende i en situation med høj inflation. I overensstemmelse med Rådets henstilling fortsatte Slovakiet med at støtte genopretningen med investeringer, der skal finansieres ved hjælp af faciliteten. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløb sig til 1,2 % af BNP i 2022 (1,3 % af BNP i 2021). Faldet i udgifter finansieret med tilskud fra faciliteten og andre EU-midler i 2022 skyldtes den lave absorption af EU's strukturfonde og udsættelsen af de afholdte udgifter fra tilskud under faciliteten. Nationalt finansierede investeringer indebærer et ekspansivt bidrag på 0,2 procentpoint til finanspolitikken¹⁰. Slovakiet bevarede derfor nationalt finansierede investeringer, som Rådet havde henstillet. Samtidig bidrog væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) kontraktivt med 1,3 procentpoint til finanspolitikken. Slovakiet har derfor i tilstrækkelig grad holdt væksten i nationalt finansierede løbende udgifter under kontrol.

⁹ Den finanspolitiske kurs bestemmes som ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen, mens udgifter finansieret med ikke-tilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra faciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i tekstboks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

¹⁰ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et kontraktivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

- (17) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet for 2023, er i tråd med Kommissionens forårsprognose 2023 for 2023 og derefter. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 1,3 % i 2023 og 1,8 % i 2024. Til sammenligning forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 en højere realvækst i BNP på 1,7 % i 2023 og 2,1 % i 2024, hovedsagelig som følge af et hurtigere opsving i eksporten end forventet, da flaskehalse i forsyningskæderne forventes at forsvinde, og fordi de økonomiske udsigter for Slovakiets vigtigste eksportmarkeder er blevet bedre.
- (18) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventer regeringen, at det offentlige underskud vil stige til 6,3 % af BNP i 2023. Stigningen i 2023 afspejler hovedsagelig de foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne, samt andre foranstaltninger såsom en forhøjelse af skattebonussen og børnetilskuddet og indførelse af en forældrebonus. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 ventes den offentlige gældskvote at stige fra 57,8 % ved udgangen af 2022 til 58,7 % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt underskud på 6,1 % af BNP i 2023. Dette er i overensstemmelse med underskuddet ifølge stabilitetsprogrammet for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvote med 58,3 % ligge på nogenlunde samme niveau ved udgangen af 2023.

(19) Den offentlige saldo i 2023 ventes fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. De består af foranstaltninger, der blev forlænget fra 2022, navnlig et loft over el- og gaspriserne for uregulerede virksomheder, og nye foranstaltninger såsom et loft over el-, gas- og varmforsyningspriserne for husholdninger og for regulerede (små) virksomheder. Omkostningerne ved disse foranstaltninger opvejes delvis af afgifter på energileverandørers ekstraordinære fortjenester, nemlig solidaritetsbidraget i forbindelse med forordning (EU) 2022/1854, den særlige afgift for vandforvaltningsvirksomheder og indtægtsloftet for elproducenter med uforholdsmæssigt store overskud. Når disse indtægter tages i betragtning, forventes nettobudgetomkostningerne ved støtteforanstaltningerne ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at ligge på 2,0 % af BNP i 2023¹¹. De fleste foranstaltninger i 2023 synes ikke at være rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder og bevarer ikke prissignalet som middel til at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf er der ingen målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af overholdelsen af Rådets henstilling af 12. juli 2022¹² (sammenlignet med 0,2 % af BNP i 2022). Budgetomkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine forventes at falde med 0,1 procentpoint af BNP i forhold til 2022. Endelig forventes en positiv indvirkning på den offentlige saldo i 2023 fra udfasningen af de midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen, som er anslået til 0,8 % af BNP.

¹¹ Dette tal angiver de årlige budgetomkostninger ved sådanne foranstaltninger, inkl. løbende indtægter og udgifter samt, hvis det er relevant, investeringsforanstaltninger.

¹² Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Slovakiets nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 205).

- (20) I sin henstilling af 12. juli 2022 henstillede Rådet, at Slovakiet træffer foranstaltninger med henblik på i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs¹³, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Samtidig bør Slovakiet være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Slovakiet at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende faciliteten og andre EU-midler.

¹³ På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2023 anslås den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år) i Slovakiet, som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, nominelt til 12,0 %.

(21) Efter en kontraktiv finanspolitisk kurs i 2022 (1,3 % af BNP) ventes den finanspolitiske kurs i 2023 ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at blive ekspansiv (-6,2 % af BNP) i en situation med høj inflation. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) ventes i 2023 at indebære et ekspansivt bidrag på 4,4 % af BNP til finanspolitikken. Dette omfatter de reducerede omkostninger til målrettede støtteforanstaltninger for de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, med 0,2 % af BNP. Dette omfatter også de lavere omkostninger ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (med 0,1 % af BNP). Det ekspansive bidrag fra nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter skyldes derfor ikke den målrettede støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for energiprisstigninger, og til personer på flugt fra Ukraine. Den ekspansive vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) skyldes ikkemålrettede energiforanstaltninger, permanente lønstigninger for sundhedspersonale og nedsættelsen af momsatsene for fødevarer og fritidssektoren. Alt i alt er den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløber sig til 2,8 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer yder et ekspansivt bidrag til finanspolitikken på 0,1 procentpoint¹⁴. Slovakiet planlægger derfor at finansiere yderligere investeringer gennem faciliteten og andre EU-midler, på samme måde som nationalt finansierede investeringer ventes fastholdt¹⁵. Det planlægger at finansiere offentlige investeringer med henblik på den grønne og den digitale omstilling og energisikkerhed, som f.eks. den nationale strategi for forskning, udvikling og innovation, med det formål at øge fleksibiliteten og afkorte tidspunktet for indkøb af tjenesteydelser og inddrage en bredere vifte af leverandører, herunder små og mellemstore virksomheder.

¹⁴ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

¹⁵ Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløber sig til 0,0 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer yder et ekspansivt bidrag til finanspolitikken på 1,3 procentpoint. Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

- (22) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes det offentlige underskud at falde til 4,7 % af BNP i 2024. Faldet i 2024 afspejler primært udfasningen af foranstaltninger, der afbøder de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes den offentlige gældskvoté at stige til 59,3 % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt underskud på 4,8 % af BNP i 2024. Dette er i overensstemmelse med underskuddet ifølge stabilitetsprogrammet for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvoté med 58,7 % ligge på nogenlunde samme niveau ved udgangen af 2024.
- (23) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 skal alle energistøtteforanstaltninger udfases i 2024. Kommissionen forventer også en fuldstændig udfasning af energistøtteforanstaltninger i 2024. Denne forventning er baseret på antagelsen om, at der ikke sker nye stigninger i energipriserne.

(24) Ifølge forordning (EF) nr. 1466/97 skal der ske en årlig forbedring af den strukturelle budgetsaldo i retning af den mellemfristede budgetmålsætning med 0,5 % af BNP som benchmark¹⁶. Under hensyntagen til den finanspolitiske holdbarhed og behovet for at nedbringe underskuddet til under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP vil en forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,7 % af BNP i 2024 være hensigtsmæssig ifølge Kommissionen. For at sikre en sådan forbedring og i overensstemmelse med Kommissionens metode bør væksten i nationalt finansierede primære nettoudgifter¹⁷ i 2024 ikke overstige 5,7 %, som det afspejles i denne henstilling. Dette vil også bidrage til at reducere kerneinflationen, som ligger et godt stykke over gennemsnittet i euroområdet og kan føre til tab af konkurrenceevne, hvis den varer ved, og til at styrke stillingen over for udlandet. Samtidig bør de resterende energistøtteforanstaltninger (som Kommissionen i øjeblikket anslår til 2 % af BNP i 2023) udfases, såfremt udviklingen på energimarkedet tillader det, og idet der startes med de mindst målrettede foranstaltninger, og de deraf følgende besparelser bør anvendes til at nedbringe det offentlige underskud. Ifølge Kommissionens skøn vil dette føre til en stigning i de primære nettoudgifter under den anbefalede maksimale vækstrate for 2024. Desuden er væksten i 2023 i nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Hvis dette bekræftes, bør der tilstræbes en lavere vækst i de primære nettoudgifter i 2024.

¹⁶ Ifølge artikel 5 i forordning (EF) nr. 1466/97 kræves også en tilpasning på mere end 0,5 % af BNP for medlemsstater med en offentlig gæld på over 60 % af BNP eller med mere udtalte risici for gældsholdbarheden.

¹⁷ Ved primære nettoudgifter forstås nationalt finansierede udgifter eksklusive diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

- (25) Under antagelse af en uændret politik vil de nationalt finansierede primære nettoudgifter ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 stige med 2,5 % i 2024, hvilket er under den anbefalede vækstrate. Den tilpasning, der forventes i Kommissionens forårsprognose 2023, er mindre end besparelserne fra den fuldstændige udfasning af energistøtteforanstaltningerne, hvilket skyldes permanente foranstaltninger på udgiftssiden såsom højere aflønning af offentligt ansatte, familiepakken, herunder en skattebonus og øgede børnetilskud, samt indførelsen af en forældrebonus i forbindelse med pensionsreformen.
- (26) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes de offentlige investeringer at falde fra 5,1 % af BNP i 2023 til 4,0 % af BNP i 2024. De lavere investeringer afspejler lavere investeringer finansieret af Unionen, navnlig gennem strukturfondene. I stabilitetsprogrammet for 2023 henvises der til reformer og investeringer, der forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst. Disse omfatter en nylig godkendt reform, hvormed der indføres udgiftslofter, og en pensionsreform, som også er en del af genopretnings- og resiliensplanen.
- (27) Stabilitetsprogrammet for 2023 udstikker en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes underskuddet ifølge regeringens mål at nå 3,2 % af BNP i 2025 og 2,2 % i 2026. Det offentlige underskud forventes derfor at falde til under traktatens referenceværdi på 3 % i 2026.

(28) Der er potentiale til at reformere Slovakiets skattesystem for at øge den økonomiske effektivitet, fremme miljømæssig og finanspolitisk holdbarhed og styrke retfærdigheden. Skattebyrden på arbejde er særlig høj for lavtlønnede sammenlignet med andre medlemsstater. Derimod udnyttes miljø- og ejendomsbeskatningen ikke fuldt ud. En ændring af skattemikset kan støtte væksten og desuden bidrage til at fremme den grønne omstilling og miljømæssig bæredygtighed. På trods af økonomiens høje energiintensitet lå indtægterne fra miljøafgifter på 2,5 % i 2021, hvilket er tæt på EU-gennemsnittet. Miljøafgifterne vedrørende affaldshåndtering og luftforurening fremmer ikke i tilstrækkelig grad, at midlerne bruges effektivt, og at omkostningerne for miljøet og samfundet reduceres. Miljøskatterne og -afgifterne indeksreguleres ikke, hvilket over tid reducerer indtægterne fra grønne afgifter. Emissionsintensiteten afspejles ikke i tilstrækkelig grad i vejafgifterne og registreringsafgifterne på køretøjer. Samlet set udgør transportafgifternes andel af de samlede skatteindtægter kun 0,58 % i forhold til EU-gennemsnittet på 1 %. Med hensyn til ejendomsbeskatning var indtægterne fra løbende ejendomsbeskatning forholdsvis lave i 2021 (0,5 % af BNP sammenlignet med EU-gennemsnittet på 1,2 %). Slovakiet råder i øjeblikket ikke over tilstrækkelige data til at kunne ajourføre og indeksregulere ejendomsskattegrundlaget i overensstemmelse med markedsværdierne, selv om dette også delvis kunne dæmpe den fortsat kraftige efterspørgsel efter boliger og den dermed forbundne stærke vækst i boligpriserne. Desuden kan en yderligere indsats for at forenkle skatterne og forbedre overholdelsen af reglerne øge de offentlige indtægter og dermed bidrage til den finanspolitiske holdbarhed og skabe øget retfærdighed. I 2020 fortsatte den nedadgående tendens for manglende overholdelse af momsreglerne i Slovakiet. Den faldt fra 15 % i 2019 til 13,9 % af de samlede forventede momsindtægter i 2020, men ligger stadig over EU-gennemsnittet (9,1 %). Yderligere forbedringer i skatteforvaltningen, herunder inden for elektronisk fakturering, forhåndsudfyldte selvangivelser og øget digitalisering, kan bidrage til at lukke smuthuller i skattesystemet.

- (29) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterium 2.2 i bilag V til nævnte forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Indtil videre går gennemførelsen af Slovakiets genopretnings- og resiliensplan godt, men der ligger udfordringer forude. Slovakiet indgav to betalingsanmodninger svarende til 30 milepæle og mål i planen, hvilket resulterede i en samlet udbetaling på 1,11 mia. EUR. Slovakiet har været blandt de medlemsstater, der hurtigst har gjort fremskridt med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen, men potentiel modvind på grund af flaskehalse i den administrative kapacitet og behovet for at påbegynde arbejdet med yderligere foranstaltninger i REPowerEU-kapitlet, som Slovakiet forelagde som led i ændringen af planen den 26. april 2023, kræver et øget fokus på gennemførelsen. Medtagelsen af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Slovakiets strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk og på en effektiv måde at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over denne plan, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.
- (30) Kommissionen godkendte alle Slovakiets programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Slovakiet.

- (31) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og programmerne vedrørende samhørighedspolitikken adresserer, står Slovakiet over for andre udfordringer, som knytter sig til energi og den grønne omstilling.
- (32) Slovakiets fremskridt med at reducere nettodrivhusgasemissionerne er stort set gået i stå i de senere år. Landet har fortsat en strukturelt energiintensiv økonomi med stor afhængighed af import af fossile brændstoffer. Slovakiets primære energiintensitet lå omkring 80 % over EU-gennemsnittet i 2020, mens det endelige energiforbrug steg med 13,5 % mellem 2015 og 2021. Slovakiet gjorde visse fremskridt med hensyn til diversificering af energiimporten i 2022, men gasbesparelsesforanstaltningerne er ikke blevet gennemført i tilstrækkelig grad. Slovakiets forbrug af naturgas er faldet med 1 %¹⁸ i perioden august 2022-marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående fem år, hvilket er langt under reduktionsmålet på 15 % fastlagt i Rådets forordning (EU) 2022/1369¹⁹. Slovakiet opfordres til at øge bestræbelserne på midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den 31. marts 2024 i henhold til Rådets forordning (EU) 2023/706²⁰. Andelen af import af naturgas fra Rusland er faldet fra 85 % til ca. 50 % siden sommeren 2022. Selv om reformerne i genopretnings- og resiliensplanen har ført til en betydelig stigning i den kapacitet, der er til rådighed til at forbinde vedvarende energikilder til nettet i Slovakiet, er kun en lille del af den gratis kapacitet blevet anvendt til at forbinde nye anlæg for vedvarende energi. En hurtigere udbredelse af vedvarende energi vil bidrage til at nå klimamålene og gøre Slovakiet mindre afhængigt af import af fossile brændstoffer (bl.a. fra Rusland), hvilket vil mindske risikoen for energifattigdom i en tid med svingende energipriser. Den kumulative installerede kapacitet for sol- og vindenergi lå på ca. 7 % af den samlede installerede kapacitet i 2022, det næstlaveste niveau i Unionen.

¹⁸ Data for Slovakiet er i øjeblikket ved at blive valideret af Eurostat.

¹⁹ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

²⁰ Rådets forordning (EU) 2023/706 af 30. marts 2023 om ændring af forordning (EU) 2022/1369 for så vidt angår forlængelse af efterspørgselsreduktionsperioden for foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas og styrkelse af rapporteringen og overvågningen af deres gennemførelse (EUT L 93 af 31.3.2023, s. 1).

(33) Slovakiet vedtog reformer på områderne markedsudformning og støtte til vedvarende energi i 2022 som led i sin genopretnings- og resiliensplan, men yderligere foranstaltninger vil muliggøre en hurtigere udrulning af vedvarende energi, navnlig inden for vindenergi, solenergi, geotermisk energi, biomethan og brint. Disse foranstaltninger omfatter forenkling af tilladelsesprocedurer og administrative procedurer, bl.a. ved at oprette administrative "one-stop-shops" og "go-to"-områder for vedvarende energi. Slovakiet vil drage fordel af at gøre procedurerne for netadgang for vedvarende energi mere effektive i overensstemmelse med Unionens benchmarks og bedste praksis, navnlig ved at reformere kapacitetsreservationssystemet, reducere den administrative byrde forbundet med nettilslutningen og revidere nettilslutningsgebyrerne. Med henblik på at tage højde for den stigende mængde fluktuerende vedvarende energi har Slovakiet et stort potentiale til at modernisere elnettene (både med hensyn til transmission og distribution), opføre nye faciliteter til lagring af elektricitet og gøre fremskridt med etableringen af de lovgivningsmæssige rammer for vedvarende brint. Yderligere fremskridt med hensyn til at udvikle sektoren for geotermisk energi og biomethan vil kunne erstatte naturgas, som i vid udstrækning anvendes som energikilde i fjernvarmesystemer i områder, hvor udbredelsen af vedvarende varmekilder fortsat er underudviklet.

(34) Slovakiet gør fremskridt med hensyn til energieffektivitet i beboelsesejendomme som følge af ambitiøse investeringer via faciliteten og Samhørighedsfonden, men der er behov for en større indsats, navnlig med hensyn til gennemgribende renoveringer af offentlige og private erhvervsbygninger, sammen med renoveringsforanstaltninger rettet mod energifattigdom og sårbare husholdninger. Slovakiet vil drage fordel af at afhjælpe flere flaskehalse for at fremskynde bygningsrenoveringer og tiltrække flere private investeringer, navnlig ved at: i) tilpasse renoveringsordningerne, ii) yde teknisk bistand, iii) anlægge en "one-stop-shop"-tilgang, iv) indsamle relevante energidata om offentlige bygninger for at hjælpe med at prioritere investeringer og v) forbedre koordineringen mellem forskellige offentlige myndigheder og finansieringsprogrammer. Der er behov for en yderligere indsats for strukturelt at bekæmpe energifattigdom, navnlig gennem særlige ordninger for renovering af boliger og teknisk og administrativ bistand, der afspejler sårbare husholdningers behov, sammen med reformer af og investeringer i socialt boligbyggeri. Ambitionsniveauet vedrørende reduktion af drivhusgasemissioner og højere mål for vedvarende energi og energieffektivitet skal øges, hvis Slovakiet skal opfylde Fit for 55-målene.

- (35) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonul teknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonul økonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud er det nødvendigt, at disse foranstaltninger er tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. Slovakiet har en af de højeste andele af beskæftigelse i bilindustrien og stålindustrien i Unionen – sektorer, der er stærkt berørt af den grønne omstilling. Samtidig blev der i 2022 meldt om mangel på arbejdskraft i 24 erhverv, der kræver grønne færdigheder, bl.a. isoleringsarbejdere, blikkenslagere og rørinstallatører samt bygningsarbejdere og elinstallatører. Dette kræver effektive politiske løftestænger for at fremskynde den grønne omstilling på tværs af en bred vifte af sektorer, samtidig med at der sikres retfærdighed.
- (36) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2023, og dets udtalelse²¹ afspejles i henstilling 1.

²¹ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

(37) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, med henblik på at i) bevare gældsholdbarheden og afholde sig fra bred støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, bedre, og overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes; ii) opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling; iii) støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker yderligere og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft; iv) forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den opretholder incitamentet til den grønne omstilling, samt v) bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Slovakiet bidrager henstilling 1, 2 og 3 til gennemførelsen af den første, anden, tredje og femte henstilling i henstillingen om euroområdet fra 2023.

HENSTILLER, at Slovakiet i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger hurtigst muligt i 2023 og 2024 og bruge de deraf følgende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud; hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, sikre, at sådanne støtteforanstaltninger er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og opretholder incitamentet til energibesparelser;

sikre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter i 2024 til højst 5,7 %²²;

bevare nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling;

fortsætte med at følge en mellemløst finanspolitisk strategi i perioden efter 2024 med gradvis og holdbar konsolidering kombineret med investeringer og reformer, der skaber større bæredygtig vækst, med henblik på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt

gøre skattemikset mere effektivt og støttende for inklusiv og bæredygtig vækst, bl.a. ved at udnytte potentialet i miljø- og ejendomsbeskatning; fortsætte med at styrke overholdelsen af skattereglerne, herunder ved yderligere digitalisering af skatteforvaltningen;

mindske de risici, der er forbundet med husholdningsgæld, ved at støtte boligudbuddet og udvidelsen af lejemarkedet

²² Dette skønnes at svare til en årlig forbedring af den strukturelle budgetsaldo på mindst 0,7 % af BNP i 2024 som beskrevet i betragtning 24.

2. fastholde momentum i den konsekvente gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen og efter den nylige indgivelse af tillægget, herunder REPowerEU-kapitlet, hurtigt påbegynde gennemførelsen af de dermed tilknyttede foranstaltninger; gå videre med en hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen
3. mindske økonomiens afhængighed af fossile brændstoffer, navnlig naturgas i industrien og til opvarmning, og diversificere importen af fossile brændstoffer; fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, navnlig vindenergi, solenergi, geotermisk energi og vedvarende gasser, i overensstemmelse med de relevante bæredygtighedskriterier; forenkle tilladelsesprocedurerne og de administrative procedurer for anvendelse af vedvarende energi, bl.a. ved at oprette "one-stop-shops" og "go-to"-områder; modernisere elnettet og gøre procedurerne for tilslutning af vedvarende energikilder til nettet mere effektive og mindre byrdefulde; fremskynde og tilskynde til gennemgribende renoveringer af offentlige og private bygninger, bekæmpe energifattigdom gennem boligrenoveringer for lavindkomsthusholdninger og intensivere den politiske indsats med henblik på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den ...

På Rådets vegne

Formand
